

KSKF/2016:423

§ 200

Yttrande över remiss - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Beslut

Kommunledningskontorets förslag till yttrande med Socialdemokraternas och Centerpartiets tillägg, antas och översänds till finansdepartementet.

Deltar ej i beslutet

Jari Puustinen (M), Göran Gredfors (M), Ulf Ståhl (M), Madelène Tannarp (M) samt Seppo Vuolteenaho (SD) deltar ej i beslutet avseende kommunledningskontorets förslag med Socialdemokraternas och Centerpartiets tillägg.

Reservation

Niklas Frykman (L) reserverar sig mot beslutet. Skriftlig reservation lämnas (bilaga A).

Seppo Vuolteenaho (SD) reserverar sig mot beslutet. Skriftlig reservation lämnas (bilaga B).

Jari Puustinen (M), Göran Gredfors (M), Ulf Ståhl (M) samt Madelène Tannarp (M) reserverar sig muntligt mot beslutet.

Lotta Jonsson (KD) reserverar sig muntligt mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har inkommit med en skrivelse i ärendet daterad den 21 september 2016. Eskilstuna kommun har mottagit Finansdepartementets/ Indelningskommitténs delbetänkande Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48) och beretts möjlighet att lämna synpunkter.

För att trygga en tillväxt i hela landet krävs en samhällsorganisation som kan förbättra förutsättningarna för att behålla och utveckla globalt konkurrenskraftiga arbetsmarknader, inte bara i de tre storstadsområdena, utan i hela Sverige. För att ta till vara på hela landets resurser har utredarna kommit fram till en indelning i sex län och landsting. Dessa resursstarka län ska ge en ökad styrka i arbetet med såväl regionalt tillväxtarbete som hälso- och sjukvård. Eskilstuna kommun har enligt förslaget sin tillhörighet i ett nytt Svealands län och landsting tillsammans med

Eskilstuna – den stolta Fristaden

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
			

kommunerna i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.

I delbetänkandet lyfts olika områden upp som har betydelse för en förändrad samhällsorganisation som i Eskilstunas fall innebär ett nytt Svealands län.

Eskilstuna kommun ställer sig bakom Indelningskommitténs föreslagna geografi om att bilda ett nytt Svealands län och landsting tillsammans med kommunerna i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län. Det finns ett antal områden som Eskilstuna kommun ser som nödvändigt att arbetet fördjupas sig i ytterligare innan beslut.

Det nya länet kommer att ställas inför många utmaningar som att få dryga 60 självständiga kommuner att hitta former för regionalt samarbete.

De merkostnader eller minskade transfereringar som blir följderna av förslaget ska enligt Eskilstuna kommuns uppfattning finansieras av staten. Risken är annars stor att invånare i Eskilstuna och i Sörmland initialt får en högre skatt utan att förbättrad vård erbjuds.

Vid en regionbildning bör krav ställas på tydliga effektiviseringar med bibehållen kvalitet för att motverka skattehöjningar för de län där man haft lägre landstingsskatt.

Yrkanden

Lotta Jonsson (KD) yrkar bifall till kommunledningskontorets med följande tillägg;

- *Att Eskilstuna kommun förordar bildande av Svealandsregionen år 2023.*

Niklas Frykman (L) yrkar att förslaget om bildandet av en Svealandsregion ska avstyrkas.

Seppo Vuolteenaho (SD) instämmer i Niklas Frykmans (L) yrkande.

Jari Puustinen (M) yrkar på att följande stycke inför i remissvaret. I stycke två under sammanfattning ska den föreslagna texten ersättas med följande text;

- *"Eskilstuna kommun säger nej till att införa den nya Svealandsregionen 2019. Eskilstuna kommun står fast vid de tidigare förslagen gällande regionindelningen det vill säga i första hand med Stockholm och i andra hand bilda region med Västmanlands län och Uppsala län. En ny regionindelning ska ske tidigast 2023. Frågan om en ny regionindelning för Sverige och Eskilstuna är med stor sannolikhet den viktigaste frågan vi politiker har att hantera under den här mandatperioden. Det innebär att våra medborgare har rätt att kräva tydlighet och raka besked när vi tar ställning till en reform som kommer ha stor påverkan på vår kommun under överskådlig tid."*

Ulf Ståhl (M), Göran Gredfors (M) samt Madelène Tannarp (M) instämmer i Jari Puustinens (M) yrkanden.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
			

Arne Jonsson (C) yrkar bifall till kommunledningskontorets förslag med följande tillägg:

- *Vad gäller tidpunkt för införandet av den nya regionen så väljer Socialdemokraterna och Centerpartiet från Eskilstuna kommuns sida hålla det öppet för riksdagen att ta ställning till.*

Det måste dock medges att 2018 är mycket nära inpå i kontrast till de stora frågeställningar och utmaningar som råder. Inte minst utifrån ekonomi. Men också utifrån de stora organisatoriska och strukturella förändringar som måste till.

Baksidan med att vänta till 2023 är att det riskerar att lägga en våt filt över- och hämma utvecklingen inom regionens ansvarsområden. Det uppstår osäkerhet och väntan. Alla dessa perspektiv måste vägas in.

Eskilstuna kommun utgår från att riksdagen väljer en tidpunkt som är gynnsam för hela processen och som är realistisk i relation till utmaningens svårighetsgrad och minskar risken för kostsamma och kvalitetsmässigt bakslag.

Jimmy Jansson (S), Maria Chergui (V) samt Ingrid Sermeno Escobar (-) instämmer i Arne Jonssons (C) yrkanden.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det finns följande förslag till beslut:

- Arne Jonssons (C) med fleras yrkande om bifall till kommunledningskontorets förslag med Socialdemokraternas och Centerpartiets tillägg.
- Jari Puustinens (M) med fleras yrkande om Moderaternas ändringar samt tillägg.
- Niklas Frykmans (L) med fleras yrkande om att förslaget om bildandet av en Svealandsregion ska avstyrkas.
- Lotta Jonssons (KD) yrkande om bifall till kommunledningskontorets förslag med Kristdemokraternas tillägg.

Ordföranden föreslår en propositionsordning som innebär att han först ställer proposition på tilläggsyrkanden och ändringsyrkanden mot varandra. Om kommunstyrelsen beslutar att bifalla Socialdemokraternas och Centerpartiets förslag, föreslår ordföranden att kommunstyrelsens får ta ställning till kommunledningskontorets förslag med Socialdemokraternas och Centerpartiets tillägg. Kommunstyrelsen godkänner propositionsordningen.

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--

Ordföranden ställer inledningsvis proposition på tilläggsyrkanden och ändringsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med Arne Jonssons (C) med fleras förslag, innebärande bifall till Socialdemokraternas och Centerpartiets tillägg.

Därefter frågar ordföranden om kommunstyrelsen bifaller kommunledningskontorets förslag med Socialdemokraternas och Centerpartiets tillägg. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med Arne Jonssons (C) med fleras förslag, innebärande bifall till kommunledningskontorets förslag med Socialdemokraternas och Centerpartiets tillägg.

Beslutet skickas till:
Finansdepartementet

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande	
------------------	---	---	--------------------	--

Reservation

Kommunstyrelsen 2016-10-11

Ärende 30 : Yttranden över remiss – Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Jag reserverar mig emot kommunstyrelsens beslut.

Liberalerna ställer sig positiva till att Sverige ska vara indelat i direktvalda regioner med ansvar för bland annat hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, näringslivsutveckling och regionplanering. Vi ställer oss dock inte bakom delbetänkandets förslag på vilka landsting/regioner som ska slås samman eller datum för den regionindelningen som inkluderar Sörmland.

Idag är Eskilstuna liksom resten av Sörmland tätt förbundet med Stockholms län vad gäller arbetsmarknad, pendling och infrastruktur. Eskilstuna är eller kommer inom en snar framtid att vara en del av Stockholms funktionella arbetsmarknadsregion. Mot bakgrund av detta är det Liberalernas mening att en framtida regionbilning ska innehålla Sörmlands län och Stockholms län som två parter.

I de direktiv som lämnades när regeringen beställde den aktuella utredningen betonades naturliga samband och gemensam arbetsmarknad som starkt bärande faktorer i ett kommande förslag till regionindelning. Liberalerna anser att dessa frågor kommit att spela en alltför undanskymd roll i det nu aktuella förslaget. Faktum är att det är svårt att hävda att Svealandsregionen binds samman av vare sig naturliga samband eller en gemensam arbetsmarknad.

En annan viktig aspekt är det faktum att Landstinget Sörmland har en låg skattenivå, 10,77 kr, i jämförelse med övriga landsting iden föreslagna Svealandsregionen. Medelskattenivån i de övriga fem landstingen i den tänkta storregionen är betydligt högre, 11,36 kr. Klart är att bildandet av en Region Svealand skulle även efter skatteväxling innebära en betydande höjning av landstingsskatten (beräknad till 31 öre) för sörmlänningarna.

Avslutningsvis är det vår mening att ett så omfattande och viktigt beslut som en ny regionindelning måste ta sin utgångspunkt i stark folklig förankring. Liberalerna anser att denna folkliga förankring saknas och att förslaget att bilda Region Svealand därmed saknar nödvändig legitimitet bland länsinvånarna.

Reservation

Kommunstyrelsen 2016-10-11

Ärende 30, KSKF/2016:423

Yttrande över Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:4)

Sverigedemokraterna ställer sig negativa till den tilltänkta Svealandsregionen.

Det här är en fråga som är av stor vikt och definitivt förändrar och omdanar vårt samhälle. Utöver att makten kommer längre bort från folket så ser Sverigedemokraterna en stor risk för sämre kostnadskontroll då den nya regionen blir mer svårstyrd med anledning av dess storlek.

Risken för förflyttning och nedläggning av vårdenheter ökar. Det kan vi se med facit av andra regionsammanslagningar, bland annat i Skåne län.

Dessutom har vi en bild av att sammanslagningen saknar folkligt stöd i Södermanland och Eskilstuna. Därför ser vi det som en självklarhet att en så pass viktig förändring föregås av en folkomröstning. Alternativt att folket har en möjlighet i de allmänna valen att även ta ställning till den här frågan.

För Sverigedemokraterna Eskilstuna

Seppo Vuolteenaho

Finansdepartementet

Remissvar - Delbetänkande av indelningskommittén -Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Eskilstuna kommun har mottagit Finansdepartementets/Indelningskommitténs delbetänkande *Regional indelning – tre nya län* (SOU 2016:48) och beretts möjlighet att lämna synpunkter.

Sammanfattning

För att trygga en tillväxt i hela landet krävs en samhällsorganisation som kan förbättra förutsättningarna för att behålla och utveckla globalt konkurrenskraftiga arbetsmarknader, inte bara i de tre storstadsområdena, utan i hela Sverige. För att ta till vara på hela landets resurser har utredarna kommit fram till en indelning i sex län och landsting. Dessa resursstarka län ska ge en ökad styrka i arbetet med såväl regionalt tillväxtarbete som hälso- och sjukvård.

Eskilstuna kommun har enligt förslaget sin tillhörighet i ett nytt Svealands län och landsting tillsammans med kommunerna i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.

I delbetänkandet lyfts olika områden upp som har betydelse för en förändrad samhällsorganisation som i Eskilstunas fall innebär ett nytt Svealands län.

Eskilstuna säger ja till Svealands län och landsting.

Det nya länet kommer att ställas inför många utmaningar som att få dryga 60 självständiga kommuner att hitta former för regionalt samarbete.

De merkostnader eller minskade transfereringar som blir följderna av förslaget ska enligt Eskilstuna kommuns uppfattning finansieras av staten. Risken är annars stor att invånare i Eskilstuna och i Sörmland initialt får en högre skatt utan att förbättrad vård erbjuds.

Vid en regionbildning bör krav ställas på tydliga effektiviseringar med bibehållen kvalitet, för att motverka skattehöjningar för de län där man haft lägre landstingsskatt.

Följande områden har Eskilstuna kommun valt att ge synpunkter på:

Ja till Svealands län och landsting om staten går i takt

Sverige behöver fler jämnstarka regioner som kan ge bättre förutsättningar och ökande möjligheter för tillväxt samt en likvärdig hälso- och sjukvård i hela landet. Människor rör sig över allt större geografiska områden i sin vardag och påverkas av skeenden och politiska beslut på annat sätt än tidigare.

- Eskilstuna kommun ställer sig bakom Indelningskommitténs föreslagna geografi om att bilda ett nytt Svealands län och landsting tillsammans med kommunerna i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län. Det blir en stor utmaning att få dryga 60 kommuner med självstyre att samarbeta. Eskilstuna kommun har tidigare förordat ett mindre, nytt län tillsammans med Västmanland, Uppsala och Södermanlands län. Men blir det ett nytt Svealands län så ser Eskilstuna kommun fram mot att få vara en del av det fortsatta arbetet.

Demokrati

En av de viktigaste utgångspunkterna för en fortsatt reformering är, som kommittén tydligt redovisar, att gå från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan. Vi fördjupar oss inte i valprocedurer. Vi är väl medvetna om de utmaningar som en större geografi skapar. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Delbetänkandet ger inte en enhetlig bild av detta.

- Eskilstuna kommun efterlyser goda exempel och utvärderingar som sakligt kan styrka att en utökad region/län ger ökad demokrati.

Statens roll

Under senaste åren har staten, näringslivet och civilsamhället successivt omorganiserat sig i regioner större än dagens små län. Det har gjorts osystematiskt vilket lett till en oacceptabel assymetri, som gör att de tre storstadregionerna har andra förutsättningar än de 18 mindre länen.

- Eskilstuna kommun ser det som absolut nödvändigt att regeringen bör vara tydlig och i kommande proposition lägga fast att Sverige på regional samhällsnivå ska vara indelat i sex län och att relevanta statliga myndigheter ska följa denna indelning.

God granne, bra boende och infrastruktur ska underlättas

Eskilstuna kommun konstaterar att Svealands län kommer att ha den för länet sannolikt viktigaste tillväxtfaktorn – Stockholm – utanför länet. Eskilstunas närhet till Stockholms central bidrar till att pendlingen i båda riktningarna är omfattande. Infrastruktur och kollektivtrafik kräver storregional samverkan.

Tillsammans med flera städer runt Mälaren utgör Eskilstuna en viktig tillväxtmotor i Mälardalen. Det finns ett ömsesidigt behov av varandra i form av attraktiva

boendemiljöer, arbetsmarknad, turism, grönska och inte minst Mälaren, både vad gäller dricksvatten, rekreation och transporter.

De senaste decenniernas strukturförändringar inom näringsliv har medfört ett ökat fokus på utbildningar och kunskapsintensiva tjänstenärings som avgörande för en hållbar framtida social, ekonomisk och miljömässig tillväxt.

Avgörande förutsättningar för att nå framgång när det gäller kompetensförsörjning och utveckling av framtidståliga branscher är tillräcklig befolkningskoncentration och effektiva transporter inom och emellan regioner. Bra lokala och regionala förhållande är avgörande för företagets vardag och påverkar investeringsbesluten. Tillgång till rätt kvalificerad arbetskraft bidrar till tillväxt. Stora län ger möjlighet till funktionella arbetsmarknader.

- Kollektivtrafiken behöver utvecklas och bli snabb, bekväm, ha en gemensam taxa, ha en hög turtäthet samt bra förbindelser mellan nya länets orter och Stockholm. Det är viktigt att reformen inte bygger upp nya hinder för pendling utan tvärtom söker underlätta detta.

Triple helix – samarbete mellan offentlig sektor, högskola och näringsliv

Kunskapsintensiva näringar, utbildning och forskning gynnas av täta och varierande miljöer med god uppkoppling till omvärlden. Mälardalens högskola, MDH är ett sådant gott exempel som är uppbyggt kring resecentrum som ger bra uppkoppling till övriga delar av landet.

Högskolan är en mycket viktig leverantör av kompetens till flera näringar och bidrar också med betydande forsknings- och utvecklingskapacitet. Genom ett strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete inom det nya länet kommer en kraftsamling av resurser att främja en hållbar tillväxt än bättre än i dagens mindre län och landsting.

- Viktigt att staten skapar förutsättningar för ett systematiskt utvecklingsarbete inom det nya länet mellan offentlig sektor, lärosäten och näringsliv

Landstinget kan ha det regionala utvecklingsansvaret

Eskilstuna kommun har inget emot att de nya landstingen får statens förtroende att leda det regionala utvecklingsarbetet och ta det territoriella ansvaret. Vår uppfattning är att nya roller, samspel och samverkan måste utformas med utgångspunkt i den nya situationen. Eskilstuna kommun står inför många svåra utmaningar både av social- och ekonomisk karaktär. Att föra samtal och att samarbeta med mer än 60 kommuner blir inte enkelt.

- Det blir viktigt att Eskilstunas insatser får betydelse i det regionala utvecklingsarbetet. Samspelet med de drygt 60 kommuner som kommer att finnas i länet kräver nya arbetsformer och ett nytt sätt att tänka, kreativa innovativa idéer behövs. Framförallt behövs ett regionalt ledarskap.

Flerkärnig förvaltningsstruktur

I det nya länet kommer olika berörda myndigheter behöva välja lokaliseringssorter. Eskilstuna kommun menar att samtliga dessa processer bör ske i ett sammanhang. Även om olika organ fattar formella beslut så bör i första hand regeringen och kommande indelningsdelegerade föra nära överläggningar för att bästa resultat ska uppnås. Eskilstuna kommun har ökat samt kommer att öka sitt invånarantal och har redan idag en bred mångkulturell befolkning. Kommunen brottas med hög arbetslöshet och då är det angeläget att stora arbetsgivare som Mälardalens högskola och Mälarsjukhuset Eskilstuna finns kvar i det nya länet.

- Viktiga arbetsgivare för kommunen ska finnas kvar i det nya länet och fler arbetstillfällen bör skapas genom att utlokalisera statliga myndigheter, en eller flera, till kommuner som har hög arbetslöshet. Närheten till Stockholm med goda kommunikationer samt den påbörjade utvecklingen av Mälarens potential med boende, natur och besöksnäring gör det attraktivt.

Ekonomi

En mer resursstark region har på sikt större möjligheter att genomföra investeringar som ger ökad specialisering och effektivisering. Men vägen dit är lång. Under de senaste åren har landstingssektorn som helhet visat ett underskott och svag soliditet. Nya Svealands län har idag sex landsting med olika ekonomiska förutsättningar. Landsting och kommuner har olika skattesats, haft olika skatteväxlingar samt det finns skillnader i ansvaret för kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken bör behandlas på samma sätt i berörda län. För att klara detta föreslås att de län där kommuner delfinansierar kollektivtrafiken ska en skatteväxling ske. Denna förändring kommer även att påverka inkomst- och kostnadsutjämningsystemet.

Om man utgår från befintlig kunskap om dagens län och landsting så kan en gemensam skattesats i regionen för Sörmland innebära en skattehöjning. Det beror på att Sörmland idag har den lägsta landstingsskatten inom det nya länet. Skatteväxlingen för kollektivtrafik innebär minskad ersättning från utjämningsystem. Sammantaget innebär den gemensamma skattesatsen för regionen och minskad ersättning från utjämningsystemen negativa ekonomiska effekter för alla invånare i Sörmland. Mot denna bakgrund bör antingen statlig kompensation ges för att minska effekterna eller en övergångslösning hittas.

Mest naturligt är att vid den regionbildning som staten väljer att göra bör krav ställas på tydliga effektiviseringar med bibehållen kvalitet för att motverka skattehöjningar för de län där man haft lägre landstingsskatt.

Finansieringsprincipen ska gälla också en reform som denna. Samspelet mellan aktörer inom den offentliga sektorn bygger på att den som fattar beslut också står för de ekonomiska konsekvenser beslutet medför.

- De merkostnader eller minskade transfereringar som blir följden av förslaget ska enligt Eskilstuna kommuns uppfattning finansieras av staten. Risken är annars stor att invånare i Eskilstuna och i Sörmland initialt får en högre skatt utan att förbättrad vård erbjuds. Det är inte rimligt att de förändringar som

genomförs genom riksdags- och regeringsbeslut ska belasta de landsting som väljer att gå före.

- Vid en regionbildning bör krav ställas på tydliga effektiviseringar med bibehållen kvalitet för att motverka skattehöjningar för de län där man haft lägre landstingsskatt. Detta kan ske genom att gemensam skattesats införs successivt i takt med att effektiviseringar görs i den nya organisationen.

Avslut

Avslutningsvis vill Eskilstuna kommun understryka att det är positivt med en reform om ny regionindelning och att Sverige behöver starka regioner med jämbördig skattekraft. Vidare är kommunens uppfattning att finansieringsprincipen ska gälla även en reform som denna. De merkostnader som uppkommer enligt förslaget ska enligt Eskilstuna kommun finansieras av staten. Statsbidragssystemet bör också justeras så att inte Svealandsregionen förlorar stöd.

Vad gäller tidpunkten för införandet av den nya regionen så väljer Eskilstuna kommun att hålla det öppet för riksdagen att ta ställning till. 2018 är mycket nära inpå i kontrast till de stora frågeställningarna och utmaningarna som råder, både utifrån ekonomi men också utifrån de stora organisatoriska och strukturella förändringar som måste till. Baksidan med att vänta till 2023 är att det riskerar att lägga en våt filt över, och hämma, utvecklingen inom regionens ansvarsområden så att det uppstår osäkerhet och väntan. Alla perspektiv måste vägas in i bedömningen. Eskilstuna kommun utgår från att riksdagen väljer en tidpunkt som är gynnsam för hela processen och som är realistisk i relation till utmaningens svårighetsgrad och minskar risken för kostsamma och kvalitetsmässiga bakslag.

I slutbetänkandet förväntar sig Eskilstuna kommun att förslag om ny regionindelning omfattar hela den svenska geografien, oavsett vilket år det träder ikraft för de olika regionerna.